

Gomba Község Önkormányzata Képviselő-testületének Gazdasági Programja 2014-2020

Gomba Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az önkormányzati gazdálkodás alapjául szolgáló Gazdasági Programját a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-ban foglaltak alapján az alábbiak szerint határozza meg.

Helyzetkép

Gomba község lakosság száma a háromezres lélekszám körül stagnál, a minimálisra csökkenő természetes fogyást a népesség vándorlása ellensúlyozza. A lakosság korösszetétele fenntarthatósági szempontból – a megyei átlag felett – jónak mondható, ugyanakkor gazdasági aktivitása az átlaghoz közeli, iskolázottsága viszont messze a megye átlaga alatt van.

A közszolgáltatások minősége megfelel a községekre vonatkozó országos szintnek, a közműellátottság a hasonló méretű településekhez mérten jó, viszont a lakásállomány komfortossága elmarad a megyei községek átlagától. Az önkormányzati vagyont kezelő és működtető gazdasági társaság működése elindult, szervezeti és tárgyi fejlesztése folyamatos, de működési hatékonysága még elmarad a várakozásoktól.

Az egészségügyi alapszolgáltatások kielégítő minőségi szinten működnek, a köznevelés helyi intézményrendszere a tárgyi feltételek hiánya mellett megfelelően ellátja feladatát, ellenben a település sportélete említésre is alig méltó, viszont a kultúra művelése és a hagyományok ápolása nem csak a helyiek számára nyújt színvonalas programokat. Az idősek ellátása a szociális étkeztetés kivételével hiányos és akadozó. A települési információáramlás elégtelen, az önkormányzat hírcsatornáit keveseket érnek el, a falu tárgyi és szellemi emlékei nehezen hozzáférhetőek.

Az egészségügyi, valamint a polgármesteri hivatali épület belső, külső és energetikai korszerűsítése időszerű, hiányos és elavult a közoktatás infrastruktúrája, ahogyan nincs fedett sportlétesítmény sem, viszont már működőképes kulturális és közösségi épületek állnak a település rendelkezésére, valamint fejlődik a község sport- és pihenőparkja is.

A falu köz- és vagyonbiztonsága elfogadható szintű, közösségi közlekedése jónak mondható. A település talajmechanikai veszélyei nem elhanyagolhatóak. A domborzat által diktált közlekedési lehetőségek korlátosak, katasztrófavédelmi szempontból figyelmeztetőek. A gyalogos közlekedés csomóponti megoldásai hiányosak, veszélyt hordoznak.

Civil szerveződések lendülete a területi átlagnak megfelelően csökkenő, az egyházi működés enyhe emelkedést mutat. A szociális támogatási rendszer az igényeknek megfelelő, a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása elindult, kisebbség nem értelmezhető a helyi társadalomban.

A település közterületi megjelenése – néhány kivételtől eltekintve – rendezettnak mondható, természeti és épített környezeti adottságai átlagon felüliek, a turizmus elhanyagolható mértékű. A helyi szolgáltatások az átmenő forgalmat sem kötik meg, célforgalmat nem indukálnak. A vállalkozások száma elmarad a megyei átlagtól, a helyi adópolitika megegyezik a hasonló települések intézkedéseivel, viszont a szabályozási környezet nem támogatja a vállalkozások megtelepedését.

A környező községekhez hasonlóan Gomba község gazdasági állapotát is többségében külső tényezők határozzák meg. A helyi munkahelyek alacsony száma és az adottságokra épülő szolgáltatások hiánya sem az önkormányzat bevételeit, sem a fizetőképes keresletet, sem a helyiek életminőségét nem növeli.

Kilátások

A népesség korösszetétele ugyan kedvező, de foglalkoztatáspolitikai és oktatáspolitikai beavatkozások nélkül nem lesz eléggé vonzó a település, nem teljesülnek a gazdasági teljesítőképességhez szükséges feltételek a beköltözések tendenciózus elmaradása esetén. Az oktatás szereplőinek támogatása nélkül nem lesz eléggé hatékony a vállalkozásfejlesztés, és az elvándorló képzett szakemberek helyben nem teremtenek munkalehetőséget, de nem termelnek önkormányzati adóbevételt sem. A vállalkozások számára megfelelő szabályozási környezetre van szükség, különben nem helyben vetik meg lábukat, de nem érvényesülnek a helyi ötletek sem. Mezőgazdasági termékek helyi feldolgozásának hiánya miatt a hozzáadott érték nem a település híréért viszi, valamint az általa megszerzett jövedelemrészről is elesik a falu. A közoktatás infrastrukturális elmaradottsága versenyhátrányt jelent, amely csökkenti a beiratkozók számát és ezáltal növeli a fenntartói kötelezettségvállalást.

Ha továbbra sem csökken a komfort nélküli és a szükséglakások aránya, az kiszámíthatatlan szociális folyamatokat eredményez, veszélyezteti a közbiztonságot, valamint rombolja a közterületek színvonalát és csökkenti a turizmus esélyeit.

Az önkormányzati vagyon hatékony működtetése nélkül nem valósul meg a szolgáltató önkormányzás, csorbul a helyi társadalom intézményi ellátási színvonala és környezeti minősége, viszont nem képzelhető el hatékony település-fenntartói munka elégséges központi szolgáltató telephely és minimális eszközpark hiányában.

Az emberi erőforrások „karbantartása” nélkül nem érhető el életminőség javulás, így az egészségügyi, a nevelési, a kulturális és a sport infrastruktúra fejlesztése nem állhat meg, utóbbiak részben hiányzó szervezeti háttérrel pótolni kell. Fedett sportlétesítmény hiányában a sportélet is idényszerű marad. Az idősellátás családon belüli hiányossága konfliktusforrás.

A civil támogatások szükségesek a szféra működéséhez éppen úgy, mint a társadalom számára a civil szervezetek, amelyek nélkül az önkormányzat számos felelősségi területe hiányt szenvedne. A működési lendület az önkormányzati támogatásokkal megfelelő szinten tartható. Hasonlóképp szükséges az egyházakkal folytatott együttműködés elmélyítése a szükséges beavatkozási területek felkutatása és kezelése szempontjából.

Időszerű, és minden háztartásba eljutó tájékoztatás hiányában nem lehet hatékonyan kormányozni a települést, nem érhető el a rendezvények érdeklődő közönsége sem. Feledésbe merülnek a települési emlékek szakszerű és szorgalmas gyűjtőmunka hiányában. A közszolgáltatások minőségének és mennyiségének szinten tartása csak stagnálást eredményez, a fejlődéshez bővítésre, innovációra van szükség.

A 2010-ben felújított útburkolatok minősége romlik, ha a környezetének vízelvezetése megoldatlan és a burkolat felületi zárása hiányos. A még rendezetlen közterületi állapotok és a közlekedési szabályozatlanságok egyaránt zavaróak a helyiek és a vendégek számára. A település központjának állapota közterületi és építészeti szinten is rongálja a falu hírért.

Az épületállomány korszerűsítésének elhalasztásával növekednek a működési és karbantartási költségek, viszont a komfortfokozat növelésével nem csak a használat minősége, de némely ingatlannál a hasznosítás bevétele is növekedhet.

Amennyiben a Gazdasági Programmal érintett 2014-2020-as időszakban sem a 4-es főút elkerülő szakasza nem épül meg a település határában, sem az országos és regionális operatív programok nem nyújtanak érzékelhető támogatást a község civil, önkormányzati és vállalkozási szereplőinek, úgy a terület súlyos versenyhátrányba kerül, amelyet csak előre menekülve, erőn felül vállalt helyi, illetve hazai támogatással lehet ellensúlyozni.

Célkitűzések

- Inspiráló vállalkozási környezet kialakítása
 - vállalkozást segítő szabályozás megalkotása,
 - támogatási rendszer kiépítése és működtetése,
 - együttműködési és érdekképviseleti struktúrák elősegítése,
 - termelő-értékesítő hálózat létrehozása,
 - befogadó telephely létesítése.
- Emberi erőforrások fejlesztése és hasznosítása
 - köznevelési infrastruktúra-fejlesztés és a fejlesztés támogatása,
 - önkormányzati ösztöndíj- és támogatási rendszer kiegészítése,
 - sport- és kulturális szervezetfejlesztés támogatása,
 - idősellátás szervezeti és infrastrukturális fejlesztése,
 - tárgyi és szellemi emlékek összegyűjtése, kiadása, oktatási segédanyag összeállítása.
- Önkormányzati ingatlanvagyon fejlesztése
 - energetikai korszerűsítések elvégzése,
 - minőség- és bevételnövelő komfortbővítések,
 - területszerzés sport és fenntartási célra,
 - funkcióbővítés használaton kívüli ingatlanok felhasználásával,
 - fedett sportlétesítmény építése.
- Közszolgáltatások minőségfejlesztése
 - lakossági érdekképviselet kibővítése,
 - információáramlás segítése, önkormányzati kiadványok megjelentetése,
 - szolgáltató szociális ellátórendszer kialakítása,
 - közmű-korszerűsítés folytatása,
 - közterületi kamerarendszer bővítése.
- Terület- és településfejlesztés
 - vállalkozásra alkalmas új zónák lehatárolása,
 - közlekedési fejlesztések – közút-, járda-, buszöböl- és parkoló építés,
 - pince- és partfalprogram előkészítése és végrehajtása,
 - településrész-rehabilitáció,
 - tartalék- (mentesítő-) és területfeltáró utak létesítése.

Költségvetési lehetőségek

A programalkotást megelőző két esztendőben – sajnálatosan, éppen az önkormányzati adósság-konzolidáció óta – kevésbé volt lehetősége az önkormányzatnak saját elvek mentén következetesen gyakorolni a helyi gazdaságpolitikát, de a nyertes támogatási kérelmeknek köszönhetően megvalósított beruházások által a település fejlődése töretlen volt, és még a

munkahelyteremtésre is futotta az önkormányzat saját bevételeiből. A fejlesztési megtorpanást az iparüzési adóbevételek drasztikus csökkenése okozta, amelynek hatását 2013-ban az önkormányzat tartalékai terhére viselte, de 2014-ben már csak a központi költségvetés segítségével tudta áthidalni a költségvetési kiesést. Négy teljes év viszonylatában még így is tekintélyes növekedést könyvelhetett el a község, hiszen 2013. december 31-én az önkormányzat vagyona 2.095.003 eFt értéket tett ki, amely mintegy 260 millió forinttal volt a 2009-es záró vagyoneérték felett.

A költségvetési kilátásokra alapozva valószínűnek tűnik, hogy a község éves átlagban 15-20 millió forintnyi felhalmozási kiadással számolhat, amelyet hatékony forráskutatással és -lehívással kiegészítve meg tud sokszorozni, ezáltal a Gazdasági Program végrehajtásának időszaka alatt újabb több száz-millió forint teljes vagyonnövekedést könyvelhet el.

A Gazdasági Program végrehajtásakor az önkormányzat saját vagyonának gyarapítása mellett törekedni kell önkormányzaton kívüli megvalósításra is, amely egyaránt jelent előnyt a piaci szereplőknek és a helyben munkát végző foglalkoztatottnak.

Az önkormányzat a tervidőszakban nem számol a helyi adórendszer változtatásával, de számít az összesített adóbevételek kisebb mértékű, folyamatos növekedésére. Az adózási morál javítására nagy hangsúlyt kell fektetni, hogy az igazságos teherviselés érvényre juthasson települési szinten.

Cselekvési terv

Gomba Község Önkormányzata a megfogalmazott célokat az alábbi eszközökkel kívánja elérni a 2014-2020-as időszakban:

1. Inspiráló vállalkozási környezet kialakítása

1.1. Vállalkozást segítő szabályozás megalkotása

Önkormányzati szintű jogszabályok megalkotása és módosítása a rugalmasabb munkahely-létesítési környezet kialakításához.

1.2. Támogatási rendszer kiépítése és működtetése

Új munkahelyek, és munkalehetőségek kialakítását segítő támogatási rendelet megalkotása, támogatások folyósítása.

1.3. Együttműködési és érdekképviselői struktúrák elősegítése

A helyi gazdátársadalom és a helyi vállalkozói szféra érdekvédelmi tömörüléseinek támogatása egyedi megállapodások alapján.

1.4. Termelő-értékesítő hálózat létrehozása

A helyben termelés ösztönzése a főzőkonyha felvevőképességének kiszolgálására és helyi védjegy alatt értékesíthető termékek biztosítására az önkormányzati gazdasági társaság szervezésében.

1.5. Befogadó telephely létesítése

Telephely biztosítása induló vállalkozások számára meghatározott gazdasági paraméterek és időszak mellett.

2. Emberi erőforrások fejlesztése és hasznosítása

2.1. Köznevelési infrastruktúra-fejlesztés és a fejlesztés támogatása

Előírásoknak megfelelő tárgyi feltételek biztosítása az óvodában pályázati támogatással, továbbá az iskola megfelelő tárgyi feltételeinek eléréséhez szükséges erkölcsi és anyagi támogatás biztosítása.

- 2.2. Önkormányzati ösztöndíj- és támogatási rendszer kiegészítése
A működő állami és önkormányzati felsőoktatási ösztöndíjrendszer működtetése mellett egy ösztöndíj jellegű, szociális alapú támogatás a szakmai képesítés megszerzéséhez.
- 2.3. Sport- és kulturális szervezetfejlesztés támogatása
Szervezet alapítás, vagy újjászervezés támogatása jogi segítségnyújtással, a működés megindításának segítése anyagi és tárgyi támogatással mindkét területen.
- 2.4. Idősellátás szervezeti és infrastrukturális fejlesztése
Intézményi ellátás megszervezése és működtetése beruházási támogatás igénybe vételével. A helyi napközi-otthonos ellátás beindulásával meg kell vizsgálni a mikrotérsgyi kiterjesztését, valamint a bentlakásos intézmény létjogosultságát.
- 2.5. Tárgyi és szellemi emlékek összegyűjtése, kiadása, oktatási segédanyag összeállítása
A település történelmének kutatása, tárgyi és szellemi emlékeinek összegyűjtése, rendszerezése, valamint kiadása. Helyi oktatási segédanyag összeállítása a helyismereti nevelés elindításához.

3. Önkormányzati ingatlanvagyon fejlesztése

- 3.1. Energetikai korszerűsítések elvégzése
Az egészségház és a polgármesteri hivatal épületének felújítása, és energetikai korszerűsítése.
- 3.2. Minőség- és bevételnövelő komfortbővítések
A rendezvényház légtechnikai fejlesztése és az öltözők, valamint a kapcsolódó kisiskolai rész felújítása. Temető rendezése (szociális parcella), valamint a ravatalozó felújítása.
- 3.3. Területszerzés sport és fenntartási célra
A Kenyeres-kert déli kinyitása a Bajcsy-Zsilinszky Endre utcára a sport- és közösségi célú fejlesztések számára, valamint a kert nyugati feltárása a Deési Pál utca felé a települési fenntartói bázis kialakítása miatt.
- 3.4. Funkcióbővítés használaton kívüli ingatlanok felhasználásával
Az önkormányzati vagyonkörbe tartozó funkció nélküli ingatlanok fejlesztése értékesítési, vagy hasznosítási céllal.
- 3.5. Fedett sportlétesítmény építése
Legalább kosárlabda-pálya méretű (32x19m) fedett sportlétesítmény a küzdősportokhoz szükséges edzőtermekkel kiegészítve.

4. Közszolgáltatások minőségfejlesztése

- 4.1. Lakossági érdekképviselés kibővítése
Kiegészítendő, a lakossági szolgáltatókkal és közszolgáltatókkal kapcsolatos információs rendszer alapján a feladatellátás és szolgáltatás figyelemmel kísérése, továbbá a megtévesztő jellegű működés kiszűrése.
- 4.2. Információáramlás segítése, önkormányzati kiadványok megjelentetése
A rendszeresen megjelenő Kenyeres-kerti Krónikás terjedelmi és tartalmi bővítése, térítés ellenében igényelhető melléklettel.
- 4.3. Szolgáltató szociális ellátórendszer kialakítása
Önkormányzati segélyezés helyett segítségnyújtás minden olyan ellátási forma és jövedelemszerzési lehetőség felkutatására, amely az adott szociális helyzetben elérhető.
- 4.4. Közmű-korszerűsítés folytatása
A szolgáltatott ivóvíz minőségének javítása és az állami főutak mentén végzett közvilágítás korszerűsítés után a település további közvilágítási korszerűsítése, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közműrendszer gyakori hibáinak felszámolása.
- 4.5. Közterületi kamerarendszer bővítése

Lakosság szubjektív biztonságérzetének javítása mellett az észlelési tevékenység és a bizonyítási eljárás segítése korszerű eszközök működtetésével.

5. Terület- és településfejlesztés

5.1. Vállalkozásra alkalmas új zónák lehatárolása

A lakott területen kívüli beépítésre szánt övezetek kijelölése a helyi építési szabályzat módosításakor.

5.2. Közlekedési fejlesztések – közút-, járda-, buszöböl- és parkoló építés

Az utóbbi években megkezdett folyamat folytatásaként a hiányzó buszöbölök kiépítése, a településközponti parkolási helyek számának növelése, a szükséges közút és járdaépítés kivitelezése. A beavatkozásban kiemelten fontos a Kossuth Lajos tér és környezetének rendezése, hiszen a felsorolt fejlesztési igények ott koncentráltan jelentkeznek.

5.3. Pince- és partfalprogram előkészítése és végrehajtása

Megelőző jellegű programban a veszélyes partszakaszok – és a partok közelében koncentráltan jelen lévő felhagyott pincék – feltérképezése és költséghatékony veszély-elhárítási javaslatok megfogalmazása, valamint forráskutatás a beavatkozások megvalósításához.

5.4. Településrész-rehabilitáció

A lakásállomány minőségének és a közterületek állagának romlása ellenében javító intézkedések lehetőségének felkutatása és forráskutatás a beavatkozások végrehajtásához.

5.5. Tartalék- (mentesítő-) és területfeltáró utak létesítése

A szabályozási terven szerepeltetett „tervezett gyűjtőút” megvalósításának előkészítése, valamint további szabályozott és szabályozható feltáró utak kialakításának előkészítése.

A cselekvési tervben is felsorolt célkitűzések eléréséhez az eszközrendszer, a finanszírozási forrás és az ütemezés vázlatos terve táblázatos formában a Gazdasági Program mellékleteként elérhető.

Összegzés

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény bevezetőben említett szakasza alapján a Képviselő-testület hosszú távú terveit hivatott rögzíteni a Gazdasági Programban, vagy fejlesztési tervben.

A fentiekben megfogalmazott hosszú távú elképzelések alapul szolgálnak a Képviselő-testület működésének tervezéséhez, döntéseinek előkészítéséhez, éves költségvetéseinek végrehajtásához. A Gazdasági Program mellékletében szereplő feladat, finanszírozás és ütemezési jelölések iránymutató jelleggel bírnak, külön kiemelve az Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS) felülvizsgálatát is érintő intézkedéseket. Megfelelő forráskutatás és –felhasználás a program eredményes megvalósítását jelentheti, amelyhez továbbra is az önkormányzat határozott fejlesztési irányultsága és szigorú költségvetési gazdálkodása vezethet.